

УДК: 378.147:378.22:630*

Л.І. Макодзей

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток суспільства, інноваційні процеси, що відбуваються сьогодні, висувають нові вимоги до підготовки майбутніх магістрів лісового господарства у ВНЗ. Однією з вимог є управлінська підготовка студентів, головним завданням якої є формування їхньої управлінської компетентності.

Управлінська компетентність магістра лісового господарства – це інтегральна професійно-особистісна його характеристика, що виявляється в процесі управлінської діяльності, в межах якої актуалізується система його управлінських знань, навичок, вмінь та професійно важливих якостей.

Все це зумовлює необхідність у застосуванні відповідних дидактичних систем організації навчального процесу, які б сприяли формуванню управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що науковцями і практиками широко застосовується модельний підхід до формування компетентності майбутніх фахівців. Доцільність та ефективність використання методу моделювання в педагогічній науці обґрунтовано в працях В. Афанасьєва, В. Венікова, Б. Глинського, В. Монахова, І. Новик, Г. Суходольського, В. Штофф та ін. Модельний підхід у підготовці майбутніх інженерів пропонують А. Ашерев, В. Мальована, В. Петрук та ін.

Модель формування управлінської компетентності керівників навчальних закладів є предметом наукових досліджень Р. Вдовиченко, Л. Васильченко, Г. Єльнікової, В. Маслова та ін.

Аналіз науково-педагогічних публікацій показав, що недостатньо дослідженою залишається проблема формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства в процесі їхньої професійної підготовки у ВНЗ, що зумовлює пошук дидактичних можливостей її реалізації.

У зв'язку з цим, **метою статті** є розробка й теоретичне обґрунтування моделі формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Виклад основного матеріалу. Для того щоб досягти поставленої нами мети, вважаємо за необхідне розглянути базові категорії дослідження – *формування, моделювання, модельний підхід, модель*.

У педагогічній літературі *формування* розуміється науковцями як процес набуття сукупності стійких засобів і якостей особистості та як результат розвитку людини, пов'язаний з цілеспрямованими змінами через виховання, освіту і навчання [1].

М. Дяченко та Л. Кандибович трактують *формування* як процес, під час якого відбувається духовне збагачення, удосконалення стилю роботи, розвиток індивідуальності, інтелігентності, внутрішньої та зовнішньої загальної та професійної культури особистості фахівця [5, с. 463].

З огляду на вищезазначене, ми розглядатимемо поняття *формування* як цілеспрямований процес становлення управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства в умовах ВНЗ, що включає оволодіння системою управлінських знань, навичок, умінь, дій та професійно важливих якостей, які забезпечать здатність майбутнього керівника актуалізувати їх у процесі здійснення управлінської діяльності. Тому, зростає необхідність у розробленні й упровадженні відповідної моделі її формування.

У педагогічній науці *моделювання* використовується для вирішення низки завдань, основними з яких є: оптимізація структури навчального матеріалу; поліпшення плануван-

ня навчального процесу; управління пізнавальною діяльністю; управління навчально-виховним процесом; діагностика, прогнозування, проектування навчання [11, с. 67].

Модельний підхід широко використовується в педагогічних дослідженнях завдяки дидактичним можливостям моделей і моделювання, які:

- дозволяють виокремлювати суттєві ознаки і якості об'єктів та явищ і одночасно відкидати другорядні, які тільки ускладнюють загальну картину;
- дозволяють стиснути навчальну інформацію шляхом використання умовних зображень або графічних побудов, що дозволяє перейти до більш крупних одиниць змісту;
- виявляють приховані внутрішні зв'язки та відносини і стають засобами формування узагальненого аналізу та синтезу;
- є інструментом організації і самих пізнавальних процесів;
- виступають як мнемотехнічні засоби [15, с. 50].

У словнику педагогічних термінів *моделювання* визначається вченими як:

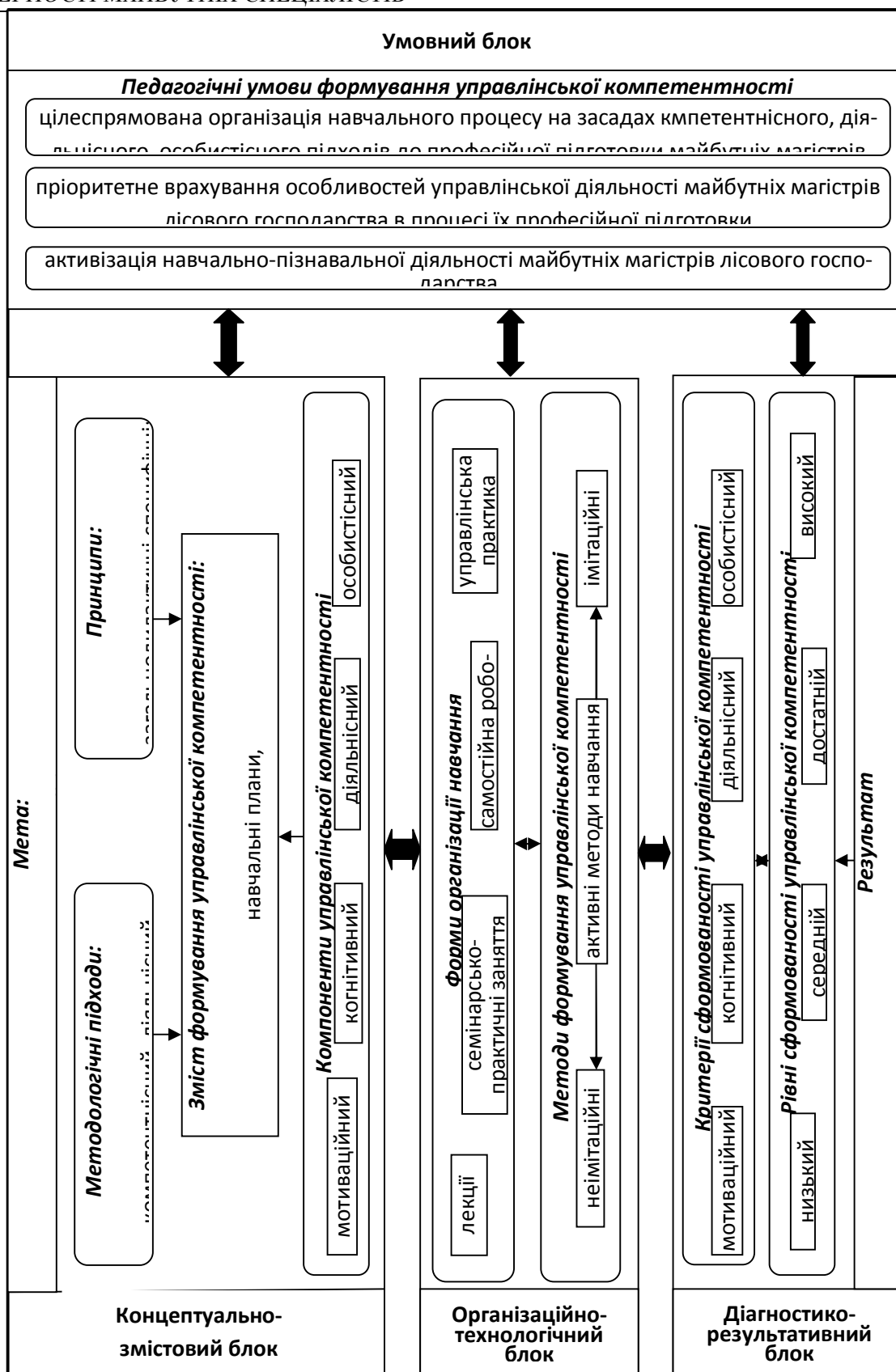
- процес розробки моделей реальних об'єктів за допомогою таких операцій мислення, як ідеалізація (заміщення реального емпіричного явища ідеалізованою схемою); абстрагування (уявне виокремлення суттєвих властивостей і зв'язків); аналогізування (від грец. *analogia* – відповідність, подібність) – перенесення знань на новий, менш досліджений об'єкт, результатом якого є умовивід, створення наукової гіпотези;
- метод дослідження реальних процесів або станів із застосуванням фізичних (в експериментальних дослідженнях) або ідеальних (знакових, абстрактних) моделей (в теоретичних дослідженнях) [14, с. 212].

А. Ашероу визначає такі головні об'єкти педагогічного моделювання: 1) процес підготовки фахівця, 2) навчальна діяльність студента, 3) майбутня професійна діяльність фахівця. З огляду на це, автор виокремлює педагогічні моделі: 1. Підготовки фахівців; 2. Майбутньої професійної діяльності; 3. Навчальної діяльності [3].

Для нашого дослідження суттєве значення має модель підготовки фахівців, основою якої є логічна система, що містить цілі навчання, зміст освіти, навчальні плани, програми, проекти педагогічних технологій і технології управління освітнім процесом [3].

Аналіз педагогічної літератури показав, що в основі методу моделювання є модель. Слід наголосити, що сьогодні в науковому обігу існує чимала кількість визначень поняття *модель* (від лат. *modulus* – міра, мірило, зразок), яка розглядається дослідниками: 1. Як уявлена в думках або матеріально реалізована система, яка адекватно відображає предмет дослідження і здатна замінити його так, що вивчення моделі дозволяє отримати нову інформацію про цей об'єкт [11, с. 66]; 2. Як штучно створений об'єкт у вигляді схеми, фізичних конструкцій, знакових форм або формул, який відображає і відтворює в найпростішому вигляді структуру, властивості, взаємозв'язки і відношення між елементами цього об'єкта [7]; 3. Як схема, зображення або опис будь-якого явища або процесу в природі, суспільстві; аналог певного фрагмента природної або соціальної реальності [14, с. 212].

З огляду на вищезазначене, використання методу моделювання у нашому дослідженні покликано: визначити пріоритетні напрями формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства; забезпечити системність і цілісність процесу формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства у ВНЗ; зорієнтувати процес професійної підготовки майбутніх магістрів лісового господарства на формування їхньої управлінської компетентності. Поділяючи думку В. Краєвського, що модель є певною структурою, яка відображає внутрішні відносини та зв'язки між її компонентами [9], ми розробили модель формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства. Модель формування має блочну будову (рисунок), що містить чотири блоки: концептуально-змістовий, організаційно-технологічний, умовний, діагностико-результативний.

Модель формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства

Ураховуючи це, розкриємо змістове наповнення та функціональні зв'язки кожного з виокремлених нами блоків зазначеної моделі.

Концептуально-змістовий блок включає мету, методологічні підходи, принципи, які є основою при визначенні змісту формування управлінської компетентності. Так, метою моделі формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства є підвищення рівня їх управлінської компетентності.

Одне з положень, яке сприяє досягненню поставленої мети, полягає у застосуванні методологічних підходів - компетентнісного, діяльнісного та особистісного.

У нашому дослідженні компетентнісний підхід ґрунтується на визнанні управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства як результату професійно-управлінської підготовки у ВНЗ. Сутність такого підходу - у конструюванні такого навчального процесу, який не тільки зводиться до опанування управлінських знань, умінь і навичок та наявності професійних якостей, а й передбачає їхню актуалізацію та мобільність майбутнього магістра лісового господарства у розв'язанні управлінських проблем, виконанні управлінських завдань, управлінських ролей тощо.

У зв'язку з цим, визнання управлінської компетентності та надання їй пріоритетного статусу в професійно-управлінській підготовці майбутніх магістрів сприяє вдосконаленню ефективності її формування.

Оскільки компетентність є категорією діяльнісною, адже виявляється тільки у процесі здійснення діяльності, має місце застосування діяльнісного підходу до процесу формування управлінської компетентності.

Ідея діяльнісного підходу як одного з основних методологічних напрямів до організації освітніх процесів набула вагомого значення завдяки науковим працям Л. Виготського, П. Гальперіна, В. Давидова, А. Леонтьєва, С. Рубинштейна, В. Сластьоніна, Н. Талізної, Е. Юдіна.

Діяльнісний підхід передбачає зв'язок змісту освіти і навчання студентів у ВНЗ з майбутньою їхньою діяльністю. Мета такого підходу до управлінської підготовки майбутніх магістрів лісового господарства полягає не в здобутті знань, умінь і навичок, а у використанні їх як засобу, що сприяє формуванню способів дій, які є основою їхньої майбутньої професійної діяльності.

Реалізація вищевказаних методологічних підходів зумовлює необхідність упровадження особистісного підходу до організації процесу навчання, ідеї якого представлені в наукових працях Н. Афанасьєва, Г. Балла, І. Зязюна, В. Кременя, С. Сисоєвої та ін. Провідною ідеєю використання особистісного підходу є розуміння визначальної ролі студента в опануванні знань, умінь і навичок, у формуванні його переконань, ставлення до своєї майбутньої професійної діяльності, постійного інтелектуального самовдосконалення, у розвитку власної пізнавальної сфери, виконанні поставлених завдань.

Метою застосування такого підходу є спрямування педагогічного процесу на особистісний розвиток, самовизначення і творчу самореалізацію студента в процесі навчання і майбутній управлінській діяльності.

Для того щоб певна педагогічна концепція функціонувала, необхідно визначити, яким чином втілити її положення в практику. На думку В. Загвязинського, містком, який поєднує теоретичні уявлення з практикою, є принципи навчання [6, с. 35].

Ураховуючи це, слід зазначити, що процес формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства у ВНЗ ґрунтується як на загальнодидактичних, так і на специфічних принципах навчання, що зумовлюються особливостями майбутньої управлінської діяльності студентів.

У нашому дослідженні систему загальнодидактичних принципів утворюють принципи науковості, систематичності й послідовності, доступності, наочності, емоційності, свідомості, активності й самостійності, зв'язку теорії з практикою, міцності тощо.

Так, *принцип науковості* спрямований на якісне розуміння і засвоєння студентами досягнень сучасної науки. Факти, явища, процеси, що освоюються ними в процесі управлінської підготовки, мають бути достовірними, науково обґрунтованими.

Принцип систематичності й послідовності в навчанні полягає в тому, що знання, навички й вміння, способи діяльності формуються у визначеній педагогічно обґрунтованій, логічній послідовності.

Принцип доступності передбачає, що підготовка у ВНЗ має бути посиленою, відповідати здібностям і можливостям студентів з метою постійного вдосконалення їх управлінських знань, умінь та навичок.

Принцип наочності сприяє підвищенню ефективності навчання шляхом використання наочності (схем, таблиць, моделей, мультимедійних слайдів тощо), що сприяє активізації психічних процесів студента, зокрема його пізнавальної сфери.

Принцип емоційності полягає у стимулюванні емоційно-вольової сфери студентів, що реалізується шляхом підтримки позитивно-емоційного навчального середовища.

Принцип свідомості потребує такої організації навчального процесу, при якому студент розуміє мету навчання, свідомо сприймає, засвоює знання і застосовує їх на практиці.

Принцип активності й самостійності передбачає активність і самостійність студентів у процесі оволодіння знаннями, джерелом яких є потреба студентів у здобуванні знань, у самовираженні й самовдосконаленні.

Принцип зв'язку теорії з практикою ґрунтується на тому, що навчання буде корисним тоді, коли студент бачить необхідність засвоєних знань. У зв'язку з цим теоретичний матеріал, який пропонується майбутнім магістрам лісового господарства, має бути практично закріплений та мати тісний зв'язок з їхньою майбутньою професійною діяльністю взагалі та управлінською зокрема.

Принцип міцності полягає у ґрунтовному засвоєнні теоретичних знань, на основі яких формуються вміння й навички, що дає можливість студентам легко й упевнено оперувати ними в процесі здійснення практичної діяльності.

Оскільки предметом нашого дослідження є формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства, ми виокремили низки специфічних принципів, які стосуються цього процесу.

Принцип гуманізації полягає в орієнтуванні цілей, змісту, форм і методів навчання на особистість студента, що сприяє розвитку його професійного та особистісного зростання.

Принцип професійної спрямованості передбачає врахування особливостей майбутньої управлінської діяльності магістрів лісового господарства при виборі змісту, методів, засобів і форм їх навчання.

Принцип професійної мобільності передбачає спрямованість змісту, форм, методів професійної підготовки на розвиток у студентів здібностей швидко оволодівати знаннями, удосконалювати професійні вміння та навички й орієнтуватися в умовах швидкоплинних змін.

Принцип оптимальності ґрунтується на використанні сучасних методів, технологій, прийомів управлінської підготовки, доцільне й оптимальне застосування яких сприятиме формуванню управлінської компетентності майбутніх магістрів.

Принцип цілеспрямованості сприяє здійсненню основних функцій навчання (освітньої, розвивальної, виховної) на засадах компетентісного, діяльнісного, особистісного підходів, застосування яких забезпечує цілеспрямовану управлінську підготовку майбутніх магістрів у ВНЗ, що передбачає формування їхньої управлінської компетентності.

Розглянуті нами основні принципи формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства тісно взаємопов'язані та взаємозалежні.

Виокремлені й проаналізовані нами методологічні підходи, принципи формування управлінської компетентності є основою при проектуванні змісту навчання майбутніх магістрів лісового господарства у ВНЗ щодо формування їхньої управлінської компетентності.

Сьогодні зміст навчання є однією з центральних проблем вищої школи. Він має відповідати попитам і проблемам сучасного виробництва, відігравати визначальну роль у становленні фахівця, формуванні його особистості [4].

У зв'язку з цим, зміст підготовки майбутніх магістрів лісового господарства до майбутньої професійної діяльності взагалі й управлінської зокрема має бути спрямований на формування управлінської компетентності студентів, а саме на розвиток таких її компонентів:

- *мотиваційного*, що сприяє формуванню мотиваційної сфери майбутнього магістра лісового господарства і спонукує особистість до управлінської діяльності, спрямовує її на успіх, на ефективний результат;
- *когнітивного*, що спрямований на оволодіння сукупністю науково-теоретичних та науково-практичних знань про управлінську діяльність взагалі, й особливостей здійснення її в лісовому господарстві зокрема;
- *діяльнісного*, що спрямований на оволодіння сукупністю управлінських навичок, умінь, які забезпечують процес здійснення управлінської діяльності й прийняття управлінських рішень;
- *особистісного*, що спрямований на оволодіння сукупністю особистісних та професійно важливих якостей, які виявляються в індивідуальному стилі управління тощо.

Зважаючи на це, зміст кожної навчальної дисципліни управлінського спрямування, що представлений у вигляді навчальної програми, підручників, посібників, методичних рекомендацій щодо теоретичної, практичної, самостійної роботи студентів, має передбачати формування компонентів управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Наступним блоком моделі формування управлінської компетентності є організаційно-технологічний, який містить два взаємозалежних компоненти: форми організації навчання і методи формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Реалізація процесу формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства здійснюється за допомогою організаційних форм навчання: лекцій, семінарських і практичних занять, самостійної роботи, управлінської практики.

Найбільш оптимальним у формуванні управлінської компетентності є застосування активних методів навчання: імітаційних і неімітаційних.

Важливе місце у моделі формування посідає умовний блок, який містить педагогічні умови формування управлінської компетентності.

Під педагогічними умовами ми розуміємо умови, які свідомо створюються в навчальному процесі та забезпечують ефективний перебіг формування управлінської компетентності.

Ураховуючи вищезазначене, ми виокремили такі педагогічні умови формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства у ВНЗ:

- цілеспрямована організація навчального процесу на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісного підходів до професійної підготовки майбутніх магістрів лісового господарства;
- пріоритетне врахування особливостей управлінської діяльності майбутніх магістрів лісового господарства в процесі їх професійної підготовки;
- активізація навчального процесу професійної підготовки майбутніх магістрів лісового господарства.

Цілеспрямована організація навчального процесу на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісного підходів до професійної підготовки майбутніх магістрів лісового господарства у ВНЗ є важливою педагогічною умовою формування їх управлінської компетентності.

Слід наголосити, що у педагогічній науці розрізняють два види навчання:

1) *стихийне*, яке відбувається мимоволі, неусвідомлено, неорганізовано, без певного нагляду збоку. Такий процес можна визначити як нагромадження життєвого досвіду, набуття вмій і навичок, які необхідні для задоволення життєвих потреб людини. Значну роль відіграють імітація, повторення, гра, навчання шляхом “спроб і помилок”, які ґрунтуються на мимовільному зацікавленні, увазі тощо;

2) *цілеспрямоване*, яке має характер усвідомленого, організованого і вмотивованого процесу. Воно мобілізує психічну діяльність людини, увагу, пам'ять, мислення, волю, зацікавлення в прагненні найкоротшим шляхом досягнути мети, маючи для цього певний план послідовних дій, своєрідний алгоритм [8].

Ураховуючи це, цілеспрямованість як педагогічна категорія нерозривно поєднана з такими поняттями, як усвідомленість, умотивованість й організованість навчання.

Так, усвідомленість навчального процесу є, на наш погляд, системоутворюючим поняттям цілеспрямованого навчання. У психолого-педагогічній літературі усвідомленість навчання реалізується завдяки принципу свідомості у навчанні, що передбачає таку його організацію, при якій студент розуміє його мету, свідомо опановує навчальний матеріал і вміє застосувати його на практиці.

У зв'язку з цим, усвідомленість значущості управлінської підготовки майбутніх магістрів лісового господарства, основою якої є формування їхньої управлінської компетентності у ВНЗ учасниками (науково-педагогічними працівниками й майбутніми магістрами лісового господарства) цього процесу, є важливим стимулом, завдяки якому реалізується така категорія цілеспрямованого навчання, як умотивованість.

Останніми роками посилилось розуміння психологами і педагогами ролі позитивної мотивації до навчання задля успішного оволодіння знаннями й уміннями. Доведено, що успіхи у навчальній діяльності студентів на 70% зумовлені мотивацією, що сильні й слабкі студенти відрізняються зовсім не за інтелектуальними показниками, а за розвитком їхньої професійної мотивації [2]. Умотивованість як одна з категорій цілеспрямованого навчання сприяє мотиваційному забезпеченню процесу управлінської підготовки студентів, в якому акцентується увага на необхідності формування в осіб, що навчаються, мотивації навчальної діяльності.

Зважаючи на значущість таких педагогічних категорій цілеспрямованого навчання, як усвідомленість та вмотивованість, необхідно підкреслити, що реалізація окреслених нами характеристик залежить від ефективної організації досліджуваного нами процесу на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісного підходів до професійної підготовки майбутніх магістрів лісового господарства.

Значущість та концептуальні ознаки компетентнісного, діяльнісного й особистісного підходів висвітлювались у нашому дослідженні неодноразово. У зв'язку з цим вони мають знайти своє відбиття на всіх етапах організації процесу формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства, починаючи з конструювання цілей їх професійної підготовки, вибору змісту, форм, методів навчання тощо.

Оскільки управлінська компетентність є властивістю особистості майбутнього магістра лісового господарства, яка актуалізується тільки в процесі здійснення ним професійної діяльності взагалі й управлінської зокрема, зростає необхідність організації навчального процесу професійної підготовки студентів у ВНЗ з урахуванням особливостей їх майбутньої діяльності. Отже, *пріоритетне врахування особливостей управлінської діяльності майбутніх магістрів лісового господарства в процесі їхньої професійної підготовки у ВНЗ* є наступною умовою формування їх управлінської компетентності, реалізація якої відбувається на основі принципів зв'язку теорії з практикою, професійної спрямованості навчання, професійної мобільності тощо.

Все це зумовлює необхідність урахування особливостей управлінської діяльності майбутніх магістрів лісового господарства:

- при проектуванні змісту навчальних дисциплін управлінського циклу, який має бути спрямований як на забезпечення оволодіння студентами системи управлінських знань, навичок й умінь, які відповідають вимогам їхньої майбутньої управлінської діяльності, так і на розвиток їх професійно важливих якостей;

- організації методичного складника їх підготовки у ВНЗ, який полягає у доборі форм, прийомів, методів, технологій, що сприяють процесу формування їхньої управлінської компетентності.

Важливу позицію у здійсненні зазначеної нами умови відіграє постать науково-педагогічного працівника, який має володіти не тільки знаннями про управління, а й орієнтуватись у специфіці управлінської діяльності майбутніх магістрів лісового господарства та у вимогах до особистості, яка здійснюватиме таку діяльність.

Разом з тим перед науково-педагогічними працівниками постають питання: яким чином поєднати обсяг теоретичного матеріалу з практичною підготовкою майбутніх магістрів лісового господарства, як спрямувати студентів на оволодіння знаннями, уміннями, навичками, способами дій в процесі їхньої професійної підготовки у ВНЗ?

Відповіддю на ці запитання, на наш погляд, може бути *активізація навчально-пізнавальної діяльності майбутніх магістрів лісового господарства* в умовах ВНЗ, що розглядається нами як одна з педагогічних умов формування їхньої управлінської компетентності.

Тому не можна не погодитися з думкою вітчизняного педагога П. Лузана, що активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів повинна знаходитись у центрі модернізації та вдосконалення навчально-виховного процесу у ВНЗ, адже найсучасніші педагогічні технології, засоби і форми навчання не забезпечать потрібного рівня знань, умінь та навичок студента, якщо він не буде стояти на активній особистісній позиції, а його пізнавальна діяльність не буде вмотивованою і цілеспрямованою [10].

Все це зумовлює необхідність організації ефективного процесу активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, який розглядається нами як “сукупність прийомів, способів, методів, методик, технологій і організаційних форм” [12] формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Дотримання й реалізація виокремлених нами блоків моделі управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства сприятиме виникненню певного результату, який подано в діагностико-результативному блоці.

Діагностико-результативний блок містить такі компоненти: критерії сформованості управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства, до яких відносимо *мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, особистісний* та рівні – *низький, середній, достатній, високий*.

Висновки. Розроблена й обґрунтована модель формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства має найважливіші ознаки дидактичної системи: мету, методологічні підходи, принципи, зміст, форми, методи тощо.

Отже, модель формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства охоплює всі аспекти їхньої професійної підготовки та сприяє реалізації поставленої мети.

Перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження - застосування розробленої моделі в процесі професійної підготовки майбутніх магістрів лісового господарства у ВНЗ.

Список літератури: 1. *Айсмонтас* Б.Б. Теория обучения: схемы и тесты / Айсмонтас Б.Б. – М.: Владос, 2002. – 176 с. 2. *Альохіна* Н.В. Дослідження мотивації навчання у вищому навчальному закладі / Н.В. Альохіна // 36. наук. пр. Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – 2010. – Т.6. – №6. – С. 7-14. 3. *Ашеров* А.Т. Методы и модели обучения студентов

компьютерных специальностей эргономической экспертизе трудовой среды / А.Т. Ашеров, В.В. Мальованая. – Харьков: НТМЛ, 2009. -152 с. 4. Грибан В.Г. Вузівська лекція: значення та вимоги до неї / В.Г. Грибан // Науковий вісник Дніпропетр. держ. ун-ту внутрішніх справ. – 2010. – № 1. – С. 324- 331. 5. Дьяченко М.И. Психологический словарь-справочник / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович. – Мн.: Харвест, Минск: АСТ, 2001. – 576 с. 6. Загвязинский В.И. Теория обучения. Современная интерпретация: учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. завед. В.И. Загвязинский. – 2-е изд. испр. – М.: Академия, 2004. – 187 с. 7. Коджаспирова Г.М. Педагогический словарь: [для студ. высш. и сред. пед. учеб. завед.] / Г.М. Коджаспирова, А.Ю. Коджаспиров. – М.: Издат. центр “Академия”, 2003. – 176 с. 8. Козубай В.І. Вплив чинників стихійності та мотивації на процес навчання іноземної мови / В.І. Козубай // Вісник Житомирського держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2005. – № 22. – С. 18-19. 9. Краевский В.В. Методологическая рефлексия / В.В. Краевский // Советская педагогика. – 1989. – № 2. – С. 69-71. 10. Лузан П.Г. Теоретичні і методичні основи формування навчально-пізнавальної активності студентів у вищих аграрних закладах освіти: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук: 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / П.Г. Лузан. – К., 2004. – 42 с. 11. Подласый И.П. Педагогика. Новый курс: учеб. для студ. пед. вузов: в 2 кн. / Подласый И.П. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – (Общие основы. Процесс обучения). – 576 с. 12. Свистун В.І. Підготовка майбутніх фахівців аграрної галузі до управлінської діяльності: монографія / Свистун В.І. – К.: Науково-методичний центр аграрної освіти, 2006. – 343 с. 13. Слостенин В.А. Педагогика: учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. завед. / В.А. Слостенин, И.Ф. Исаев, Е.Н. Шиянов / под ред. В.А. Слостенина. – М.: Издат. центр “Академия”, 2002. – 576 с. 14. Словарь-справочник по педагогике [авт.-сост. Мижеригов В.А.; под общ. ред. Пидкасистого П.И.]. – М.: ТЦ “Сфера”, 2004. – 448 с. 15. Шматков Е.В. Використання моделювання при навчанні учнів професійно-технічних навчальних закладів робітничим професіям / Е.В. Шматков, Д.І. Шматков // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2009. – № 2. – с. 50–54.

Bibliography (transliterated): 1. Ajsmontas V.B. Teorija obuchenija: shemy i testy / Ajsmontas V.B. M.: Vldos, 2002. 176 s. 2. Al'ohina N.V. Doslidzhennja motivacii navchannja u viwomu navchal'nomu zakladi / N.V. Al'ohina // Zb. nauk. pr. Institutu psihologii im. G.S. Kostjuka NAPN Ukraїni. 2010. T.6. №6. – S. 7-14. 3. Asherov A.T. Metody i modeli obuchenija studentov komp'juternyh special'nostej jergonomicheskoi jekspertize trudovoi sredy / A.T. Asherov, V.V. Mal'ovanaja. Harkiv: NTML, 2009. -152 s. 4. Griban V.G. Vuzivs'ka lekcija: znachennja ta vimogi do neї / V.G. Griban // Naukovij visnik Dnipropetr. derzh. un-tu vnutrishnih sprav. 2010. – № 1. S. 324- 331. 5. D'jachenko M.I. Psihologicheskij slovar'-spravochnik / M.I. D'jachenko, L.A. Kandybovich. Mn.: Harvest, Minsk: AST, 2001. – 576 s. 6. Zagvjazinskij V.I. Teorija obuchenija. Sovremennaja interpretacija: ucheb. posob. dlja stud. vyssh. ped. ucheb. zaved. V.I. Zagvjazinskij. – 2-e izd. ispr. – M.: Akademija, 2004. – 187 s. 7. Kodzhaspi-rova G.M. Pedagogicheskij slovar': [dlja stud. vyssh. i sred. ped. ucheb. zaved.] / G.M. Kodzhaspirova, A.Ju. Kodzhaspirov. M.: Izdat. centr “Akademija”, 2003. 176 s. 8. Kozubaj V.I. Vpliv chinnikov stihijnosti ta motivacii na proces navchannja inozemnoi movi / V.I. Kozubaj // Visnik Zhitomirs'kogo derzh. un-tu im. I. Franka. – 2005. – № 22. – S. 18-19. 9. Kraevskij V.V. Metodologicheskaja refleksija / V.V. Kraevskij // Sovets-kaja pedagogika. 1989. № 2. S. 69-71. 10. Luzan P.G. Teoretichni i metodichni osnovi formuvannja navchal'no-piznaval'noi aktivnosti studentiv u vivih agrarnih zakladah osviti: avtoref. dis. na zdobuttja nauk. stupenja d-ra ped. nauk: 13.00.04 “Teorija i meto-dika profesijnoi osviti” / P.G. Luzan. K., 2004. 42 s. 11. Podlasyj I.P. Pedagogika. Novyj kurs: ucheb. dlja stud. ped. vuzov: v 2 kn. / Podlasyj I.P. M.: Gumanit. izd. centr VLADOS, 1999. (Obwie osnovy. Process obuchenija). 576 s. 12. Svistun V.I. Pidgotovka majbutnih fahivciv agrarnoi galuzi do upravlins'koї dijial'nosti: monografija / Svistun V.I. – K.: Naukovo-metodichnij centr agrarnoi osviti, 2006. – 343 s. 13. Slastenin V.A. Pedagogika: ucheb. posob. dlja stud. vyssh. ped. ucheb. zaved. / V.A. Slastenin,

I.F. Isaev, E.N. Shijanov / pod red. V.A. Slastenina. M.: Izdat. centr "Akademija", 2002. 576 s. 14. Slovar'-spravochnik po pedagogike [avt.-sost. Mizherikov V.A.; pod obw. red. Pidkassistogo P.I.]. – M.: TC "Sfera", 2004. – 448 s. 15. Shmatkov E.V. Vi-koristannja modeljuvannja pri navchanni uchniv profesijno-tehnicnih navchal'nih zakla-div robitnicim profesijam / E.V. Shmatkov, D.I. Shmatkov // Teorija i praktika upravlinnja social'nimi sistemami. – 2009. – № 2. – S. 5054.

Л.И. Макодзей

**МОДЕЛЬ ФОРМИРОВАНИЯ УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ
КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ МАГИСТРОВ
ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА**

В статье рассматривается модель формирования управленческой компетентности будущих магистров лесного хозяйства, которая содержит концептуально-содержательный, организационно-технологический, условный и диагностико-результативный блоки.

L. Makodzei

**MODEL OF FORMATING OF MANAGEMENT
COMPETENCE OF FUTURE MASTERS IN FORESTRY**

In the article the author analyses the model of forming of management competence of future masters in forestry, which includes conceptual content, organizational-technological, conditional and diagnostic-effective blocks.

Стаття надійшла до редакційної колегії 2.03.2011